

İKİ YIL ÖNCEKİ BİR ÇALIŞMADA „İTTİHATÇI LIBERALİZMİ“ ELEŞTİRMİŞTİK... KALDĞIMIZ NOKTADAN DEVAM EDİYORUZ!..

Münir Aktolga
Ocak 2011

İÇİNDEKİLER

<u>ÖNSÖZ.....</u>	<u>1</u>
<u>GİRİŞ .....</u>	<u>1</u>
<u>“BİZ BİR FİKRİN, DEMOKRASİ FİKRİNİN TARAFINDAYIZ”!..</u>	<u>2</u>
<u>NE İSTİYORSUNUZ SİZ ALLAH AŞKINA!.....</u>	<u>4</u>
<u>ASIL SORUN NEDİR BİLİYORMUSUNUZ.....</u>	<u>7</u>
<u>SONUÇ.....</u>	<u>9</u>

ÖNSÖZ

Aslında bu ara gündemde böyle bir yazı yoktu!. Çünkü epeydir başka bir çalışmaya yoğunlaşmış durumdayım. Hatta bu yeni çalışmanın başlığı bile çıkmıştı ortaya: **“Evet, Menderes’ten Erdoğan’a, ama bir de Demirel var arada, tabi Özal’ı da atlamamak kaydıyla”**. Ancak tam yazmaya başlıyordum ki, “ta 27 Mayıs’tan günümüze kadar gelen bir süreç bu, yazı çok uzayacak, gündemin bu kadar hızlı geliştiği bir ortamda böyle uzun yazıları kimse okumaz” diye düşünerek konuyu bölmeye ve tek bir çalışma yerine birkaç çalışma haline getirmeye karar verdim. Ne var ki daha ben ilk yazıyı kaleme almaya başlamadan önce gündem gene birden değişiverdi ve “liberaller” konusu öne çıktı. Ben de zorunlu olarak bunu-bu yazıyı- öne almaya karar verdim..

GİRİŞ

Aşağıdaki satırlar bu sitede bundan iki yıl önce yayınlanan “İttihatçı Liberalizmin Eleştirisi¹” başlıklı makaleden:

“Eleştiri deyince, bundan hemen, kötüleme, ya da olumsuz yanları öne çıkarma anlaşılır bizde! Ama benim böyle bir derdim yok! Üstelik, tam tersine, şu ana kadar Türkiye siyasetinde “liberallerin” oynadığı olumlu rolün de bilincindeyim ben. Bizim kuşağa özgü bir Jöntürk idealizmiyle yola çıkan ve demokrasi aşkıyla yanıp tutuşan Taraf’ın o değiştirici enerjisinin boşa gitmemesini istiyorum; onun, ayaklarını daha çok yere-toplumun iç dinamiklerine-basmasını istiyorum o kadar.. Çünkü, öylesine kahredici bir diyalektiktir ki bu, “demokrasi” falan derken hiç farkında olmadan adamı alır ve çok farklı yerlere götürürer! Ne ideallerle yola çıkmıştık nerelere geldik demeye bile vakit bulamadan, bir de bakmışsın ki, umutsuzluk içinde savrulurak, marjinal ittihatçı-liberal-sol bir grup haline dönüşüvermiş, en çok karşı çıktığın o Devletçi cephe mozayığının içinde bir yerlere oturmuşsun!. İşte benim istemediğim şey bu, ama açıkçası böyle bir tehlikeyi de görüyorum ben! Ve onun içindir ki, henüz daha gemi limandan uzaklaşmadan, ona sahip çıkarak onu tekrar eski rotasına döndürmeye çalışıyorum”!..

¹„Değişimin Diyalektiği, Sistem Mühendisliği Nedir, Toplum Mühendisliğinin-İttihatçılığın Tarihsel-Kültürel temelleri Nelerdir..“Liberallerin, ya da İttihatçı Liberalizmin Eleştirisi”, www.aktolga.de Makaleler...

Evet soruyorum “liberallere”: Şurda 12 Eylül Referandumundan bu yana kaç ay geçti ki ülkenin sınıfsal yapısı ve demokrasi mücadelesinin gündemi birden böyle bu kadar radikal bir şekilde değişiverdi? Evet, cevap istiyorum! Nasıl oldu da bundan dört ay önce “yetmez ama evet” diyerek bir ucundan tutmaya çalıştığınız demokrasi mücadelesindeki duruşunuz böyle birden bire değişiverdi!.

“Bunun sınıfsal yapıyla ne alakası var, biz demokrasi mücadelesi veriyoruz. Bir fikrin, demokrasi fikrinin tarafındayız biz. Dün, bu mücadelede AK Parti’yle birlikte olurken, bugün AK Parti yan çizmeye başladığı için onun da karşısında tavır alıyoruz, olay bu kadar basittir” mi diyorsunuz!

Evet, gerçekten olay bu kadar basitmiş! Meğer sadece geçici bir yol arkadaşlığıymış sizinkisi!. Yani, konjonktürel olarak bir “fikrin”, “demokrasi” fikrinin yansımalarıymış bütün o yazılıp çizilenler!. Gerçek bir duruşu ifade eden şeyler değilmiş! Nasıl da her sabah büyük bir heyecanla Taraf Gazetesi’ni ve Ahmet Altan’ı açıp okuyordun sen de!. “Otuzbeş yıldır çektiğin yalnızlık boşuna değilmiş, bak artık yalnız değilsin” diyerek kendi kendine moral veriyordun!..Helal olsun vallahi! Pes! Peki ya o şövalyece tavırlar, o kahramanca öne çıkışlar, darbecilere karşı verilen mücadeleler, bizlere “helal olsun” dedirten davranışlar, onlar neydi o zaman, sahtemiydi onlar da! Hayır, tabii ki değildi!. Hiçbir zaman böyle düşünmedim!..Alın bizim kuşağı, bizler de samimiydik bütün o söylediklerimizde ve davranışlarımızda, hatta ölümlere bile gittik biz bu yolda². Ama mesele bu değil işte. Yani mesele, bir fikre inanmak ve inandığın o fikrin mücadelesini vermek değil!..Çünkü bu durumda olay senin için son tahlilde bir “fikir mücadelesi” olayı oluyor. Maddi varoluş koşullarından kaynaklanan bir yaşamı devam ettirme mücadelesi olmuyor! Benim İttihatçılık diye eleştirdiğim tam bu işte.

Aslında bir şey söyleyeyim mi, ben bu işin bu noktalara geleceğini çok önceden biliyordum da bir türlü buna inanmak istemiyordum!. Hep bir umut vardı içimde!. Ne yapalım, hayat böyleymiş!..Bir “İttihatçı Liberalizm” eksikti, şimdi bir de bu çıktı artık ortaya. Kim bilir, bakarsınız bir süre sonra “AK Parti’nin daha da ilerisinde bir sol parti” haline de gelir bunlar! Yani, nur topu gibi bir “solcu” bebeğimiz daha olur beyaz Türk ailesinde!..

“BİZ BİR FİKRİN, DEMOKRASİ FİKRİNİN TARAFINDAYIZ”!..

Yukarda altını çizdiğim-bu sitede iki yıl önce yayınlanmış olan çalışmadan alıntı yaparak devam ediyoruz:

“Biz bir fikrin, demokrasi fikrinin tarafındayız, bunun dışında hiçbir tarafı tutmuyoruz” diyor Taraf Gazetesi. Ne güzel bir laf değil mi! İlk bakışta helal olsun diyorsun! Hele o “paşasının başbakanı” ne cesur bir lafı öyle, eski Dev Gençli günlerimi hatırlattı bana, heyecanlandırdı beni! Helal olsun sana Ahmet dedim içimden!

Nedir “demokrasi” Allah aşkına! Demokrasi, toplumsal düzeyde bir “işletme sistemi” değil midir! Nasıl ki kompüterin bir işletme sistemi varsa, bir informasyon işleme sistemi olarak toplumun da bir işletme sistemi vardır. Ama arada şöyle bir fark var: Kompüterle işletme sistemini (Linux ya da Windows) kullanıcı olarak dışardan biz monte ederken, toplumsal işletme sistemleri toplumsal gelişme sürecinin içinde oluşurlar. Yani aynen bir kompüterle işletme sistemi monte eder gibi bir topluma da dışardan demokrasi ithal edemezsiniz! Bu nedenle, ayaklarınız toplumun iç

² Ama sonra bir de baktık ki-en azından ben baktım ki-kendisine karşı mücadele ettiğimizi sandığımız o devletle aynı saflarda duruyoruz!. Burjuvaziye karşı o devletle birlikte mücadele ediyormuşuz meğer!. Bunu, böyle bir mantığı Batı’da birine anlatmaya kalksanız imkânı yok birşey anlamaz! Ne demek bu diye düşünür!. Ama böyle işte. Bizde, burjuvaziye karşı, kılıktan kılığa girerek mücadele eden devlet diye bir olgu var..

dinamiklerinin üzerine basmadığı müddetçe “biz demokrasinin tarafındayız” sözü içi boş-liberal ama ittihatçı-bir sözdür³!

Aynı çalışmadan devam ediyoruz:

“Bugün Türkiye’de bir demokrasi mücadelesi veriliyor. Bir tarafta Devletçi düzen taraftarı “Ulusalıcılar” var, diğer tarafta da Anadolu kapitalistlerinin önderliğinde biraraya gelen, kendi varlık şartlarını ancak demokrasi içinde oluşturabilecek olan demokrasi güçleri. Bu güçler-insanlar-farklı fikirlere sahip oldukları için vermiyorlar bu mücadeleyi. Toplumun içindeki maddi varoluş koşulları-sınıfsal gerçeklikleri-farklı olduğu için mücadele ediyorlar. Onların bilinçlerini-aradaki fikir ayrılıklarını-belirleyen de bu. Yoksa bazıları demokrasi fikrini benimsemiş de bazıları da bu konuda bilinçsiz oldukları için verilmiyor mücadele! Yani olay tamamen maddi gerçeklikle onun kendi içindeki çelişkiyle ilgili⁴.

Peki sizin yeriniz ne bu mücadelede?. Yani, siz neresinde duruyorsunuz bu maddi gerçekliğin? “Biz tarafsızız, bizim tarafımız demokrasinin tarafıdır”, “biz düşünerek taraf olduk”mu diyorsunuz! Bütün mesele de her halde burada ya zaten! Yani siz sınıfsal konumunuzdan dolayı değil, “aydınlar” olarak subjektif idealist-pozitivist düşüncelerinizden dolayı demokratsınız öyle mi!. Sizin düşüncelerinizi bu toplumun içindeki maddi varlığınız belirlemiyor yani; pozitivist-idealist-tarihsel devrimci aydınlar olarak yanında yer aldığınız-benimsediğiniz o demokrasi fikri belirliyor! Ben de, “İttihatçı liberaller” derken bunu söylüyorum zaten size! Siz bir fikri-bu demokrasi fikri de olabilir, solculuk da, başka bir şey de-içinde yaşadığınız topluma yukardan aşağıya doğru zorla kabul ettirmeye çalıştığınız için ittihatçısınız. Ama buradaki “zor” “aydın zor” “liberal bir zorlama” olduğu için de size İttihatçı liberaller diyorum. Erdoğan’ın deyimiyle, içindeki o çokbilmiş “otoriter aydın kimliğini” bu şekilde ifade ettiğiniz için ittihatçı liberaller diyorum!..

Alıntıya devam ediyoruz:

“Kısa bir süre öncesine kadar sizler de bu mücadelede-demokrasi mücadelesinde-gerçekten bir “taraf” konumundaydınız. Ve de çok önemli görevlere imza attınız..Hep birlikte sizi alkışladık da.. Ama bu taraflılığınız konjonktürel olduğu, onun toplumda maddi bir karşılığı olmadığı için olsa gerek (yani ayaklarınız toplumsal düzeyde tam olarak maddi bir zemine basmadığı için olsa gerek), bir süre sonra süreçten kopmaya başladınız. Neden mi! Çünkü siz daha yola çıkarken “düşünmek taraf olmaktır” diyerek yola çıkmıştınız! **Yani sizi yönlendiren toplumsal diyalektiğin objektif süreçleri değildi, “bir fikirdi, demokrasi fikriydi”! Sizin için “düşünmek”, bir fikre sahip olmak maddi gerçekliğin önünde geliyordu!. Önce düşünüyordunuz, sonra da bu düşüncenin ürünü olan demokrasi fikrinin tarafı olarak vardınız sizler! Bu nedenle, iş ciddiye binince, bir “yaşam tarzı meselesi” haline gelince o zaman hemen, farkında olmadan o beyaz Türk sınıfsal mevzilerinize doğru geriye dönüverdiniz. Bu durum aslında sizin içinde bulunduğunuz çelişkiyi de açıklıyor! Hiç sordunuz mu kendi kendinize, bu toplumda biz kimiz, neyi temsil ediyoruz diye? Burjuvaziyi temsil etmiyorsunuz bu açık! İşçi sınıfını da temsil etmiyorsunuz herhalde!⁵ Ne kaldı geriye? “Liberaller”siniz siz, öyle mi? Ne demek bu? “Liberaller” diye sınıflar üstü-dışı, ne olduğu belli olmayan bir kesim-tabaka mı var bu toplumda? Yoksa, gene o Osmanlı’nın ve Kemalizmin sınıflar üstü geleneğiyle mi karşı karşıyayız!.. Belki “herkesin sizden korkmasının”, sizin hiç kimseden “ilan falan alamamanızın” nedeni de budur, öyle değil mi!. Gerçi siz bunu “tarafsızlığınızın” bir sonucu olarak görüyorsunuz ama, toplumsal değişim-ve de demokrasi mücadelesi-böyle yürümüyor işte! Öyle “taraf” falan değil, maddi süreçler içinde gerçek bir taraf olacaksınız bu mücadelede. Devletçi düzene karşı-Devlet Sınıfına karşı Anadolu**

³ Aslında bir şey söyleyeyim mi, hiç üşenmeyin ve az önce altını çizdiğim şu çalışmanın hepsini mutlaka bir okuyun bu ara, çünkü gerçekten çok önemli. Etrafınızda ne olup bittiğini başka türlü anlamınıza imkan yok!..

⁴O, felsefi konuları tartışmayı çok sevenlere sesleniyorum: Madde mi önce gelir, yoksa fikirler mi!..

⁵ DİSK falan demeye kalkmayın sakın, TÜSİAD almış onun patentini, öyle kolay kolay kaptırmaz size!..

burjuvazisinin önderliğinde yürütülen “ileri demokrasi mücadelesinde”⁶-yani burjuva devriminde gerçek bir taraf olacaksınız!

Ama sen bu kadarla kalmak istemiyor musun, bir adım daha ilerisini mi istiyorsun, o zaman aynı anda, kapitalizme karşı modern komünal toplumun-bilgi toplumunun tarafı da olacaksınız, antika Devletçi düzene karşı birlikte olduğun kapitalizmi-onun güçlerini de eleştireceksin. Ama öyle ki, bu iki süreç birbirini engellemeyecek. Yani, hem Devletçi düzene karşı demokrasi güçleriyle-burjuvaziyle birlikte bir tarafın içinde yer alacaksınız, hem de, aynı zamanda burjuvaziye karşı bir adım ilerisinin mücadelesini vererek-onun karşısındaki yerini belirleyeceksin. “AK Parti’nin daha da ilerisinde olmak” budur. Yoksa öyle ittihatçı tavırlarla AK Parti’yi de yönetmeye kalkmak değildir “daha da ileride” olmak!.

“Hani nerde Anadolu kapitalistleri, onlar Devletle anlaştılar, AB sürecini de yavaşlattılar” mı diyorsunuz! Bakın ben size birşey söyleyeyim: Sınıflar mücadelesi öyle sübjektif birşey, pozitivist aydınların yaptığı bir fikir cimnastiği olayı değildir! Yani bugün demokrasi tarafında olacaksınız da yarın demokrasi mücadelesine karşı Devletle anlaşılıyor-onun tarafına geçiyor olacaksınız, olmaz böyle şey⁷! Yani şimdi Erdoğan Devletle anlaşmış oluyor öyle mi! Hani nerde kaldı sizin o “Marksist” sınıf tahlilleriniz! Nerde kaldı o “materyalizminiz”, işine gelince sübjektif idealizm, işine gelince materyalizm! Önemli olan da sınıflarüstü pozitivist bir “demokratlık”, ittihatçı bir “liberalizm” oluyor herhalde!”

NE İSTİYORSUNUZ SİZ ALLAH AŞKINA!

Benim anladığım kadarıyla, “Anayasayı değiştirebilmek için 367’nin üstünde bir çoğunluğa ihtiyacı olduğunu, bunun da ancak MHP’nin barajın altında kalmasıyla mümkün olabileceğini düşünen Erdoğan dümeni sağa kırdı” diyorsunuz siz; ve de, bu türden hesaplara karşı çıkarak aradaki köprüleri atıyorsunuz. Ya da, “Cumhurbaşkanı olabilmek için sağ bir söyleme yöneldi” Erdoğan, biz de bu yüzden rahatsızız diyorsunuz! Başka bir gerekçe göremiyorum ben ortada..Ha sonra bir de Erdoğan’ın “Anayasa çalışmalarını seçimden sonraya bırakması olayı var. “Ortada henüz bir metin falan da olmadığı için bunun nasıl bir anayasa olacağını bilemiyoruz, bizi aldatıyor da olabilir, bu nedenle, Erdoğan seçimden önce nasıl bir anayasa istediğini mutlaka açıklamalıdır” diyorsunuz. İyi güzel tamam. Buraya kadar diyecek birşey yok, demokratik bir talep bütün bunlar. Ama burada kalmıyorsunuz ki siz!. O herşeyi daha iyi bilen despot ittihatçı aydın tavrıyla, ya bizim istediğimiz gibi davranırsın, ya da karşı tarafa geçeriz diye tehdit ediyorsunuz siz adamı! Sanki bu Erdoğan kerameti kendinden menkul bir şeymiş gibi herşeyin onun iki dudağının arasında olduğuna hükmederek ondan fetva bekliyorsunuz!.Soruyorum ben size, haydi Erdoğan’ı karşınıza aldınız, kiminle yapacaksınız daha demokrat bir anayasayı? Kiminle çözeceksiniz Kürt sorununu? Kılıçdaroğlu’yla herhalde, başka kim kalıyor ki ortada. Bırakın canım siz de. Sorumlu aydın tavrı falan değil bunlar..

1-Birincisi şu: Erdoğan diyor ki, “herkes hazırlığını yapsın, biz de yapıyoruz, seçimden sonra bütün sivil toplum örgütlerinin, partilerin katılacağı bir çalışmayla halkın anayasasını birlikte yapalım”. Bundan daha demokratik bir tavır olabilir mi?. Yani Erdoğan şimdi dese ki, yeni anayasa şöyle şöyle şöyle olacak, bakın Kürt sorunuyla ilgili olarak da yeni anayasaya şunları şunları koyacağız. Yargı reformu olayını ise şöyle şöyle gerçekleştireceğiz..bu daha demokratik bir tavır mı olur? O zaman da bütün bunları beğenmeyenler diyecekler ki, anayasa öyle yukardan, tek bir partinin-ya da liderin dikte etmesiyle ortaya çıkmaz, buna bütün halkın karar vermesi lazım!. Sorunların katılımcı bir yöntemle çözülmesi lazım.. Yani

⁶ Bakın, buradaki “ileri demokrasi” o 70’lerdeki TKP patentli-Baasçı-ileri demokrasiden farklıdır!

⁷ Herhalde Demirel’i örnek vereceksiniz bu noktada! Ama o farklı...isterseniz onu da ele alırız daha sonra!..Bir sınıfla, o sınıfı temsil etmek, bayrağı elde tutmak farklı şeylerdir. Bayrak el değiştirebilir, ama sınıflar saf değiştirmez!..

pes doğrusu! Erdoğan çıkıp yeni anayasa şöyle şöyle olacak diyecekmiş ve bunu yapmadığı için de demokrat olmuyormuş!

2-Diyelim ki sizin dediğiniz gibi yaptı Erdoğan. Bakın neler olur o zaman ben size söyleyeyim: Örneğin, anayasadaki vatandaşlık maddesini ele alalım. Diyelim ki Erdoğan şimdi çıktı ve bu maddenin yeniden yazılacağını söyledi. Buradaki “Türk” kelimesinin çıkarılacağını, onun yerine başka bir formülasyonun getirileceğini söyledi. Tam seçim öncesinde ne olur o zaman biliyorsunuz, hemen anında, bir yandan CHP ve ulusalcılar, diğer yandan da MHP ve milliyetçiler açarlar ağızlarını yumarlar gözlerini ve vatana ihanetle suçlamaya başlarlar Erdoğan’ı ve AK Partiyi. Ama sadece bu kadar mı!. Aynı anda BDP ve PKK da başlar salvo atışlarına! Hem de ne biçim. Ve ne olur, ortalık savaş yerine döner. Vatandaşın kafası da allak bullak olur. Yani bir kaos ortamı oluşur. Siz buna, yok içki meselesiymiş de, yok heykel meselesiymiş falan bunları da ilave ederseniz, kabak gene fukara üniversite öğrencilerinin başında patlar!. Zaten, vatani kurtarmak için hazır zinde kuvvet olarak göreve hazır bir şekilde bekleyen devrim muhafızları edasıyla, Atatürk’ün Bursa Nutku’ndan aldıkları ilhamla ortalığı birbirine katmaya başlarlar. Sonra da seçimler ve tam bir fiyasko! Parçalanmış bir parlamento matematiği! Bu mudur istediğiniz! Böyle mi çözeceksiniz Türkiye’nin problemlerini.

3-Demokrasi mücadelesi kişilerin-Erdoğan’ın- subjektif niyetine bağlı birşey değildir. Yani Türkiye Erdoğan istediği için demokratikleşmiyor!. Demokratikleşme sürecini olduğu gibi, o Erdoğan’ı da çıkararak maddi bir süreç var ortada. Türkiye toplumu kendi varoluş koşullarını demokratikleşme sürecinde gördüğü için Türkiye demokratikleşiyor, demokratikleşmek zorunda kalıyor. Yani olay Erdoğan’ın isteyip istememesine bağlı birşey değildir. Eğer Erdoğan bu sürecin dışına düşerse zaten o da kaybeder. Hem de olayların ve süreçlerin bu kadar hızlı bir şekilde geliştiği bir ortamda çok zaman almaz bu.

Ben size birşey söyleyeyim. Bütün mesele nedir biliyorsunuz: Türkiye büyümek, gelişmek, zenginleşmek istiyor. Üretici güçlerin gelişmesi süreci diyoruz biz buna. Bunun için de içeride ve dışarda barışa ihtiyacı var ülkenin. Bu toplumun insanları bunun için çaba sarfediyorlar. Bunun için ta Menderes’ten bu yana bu türden bir büyüme politikasını izleyenleri seçerek iş başına getiriyorlar. Ama diğer yanda da, buna karşı direnen bir statüko var ortada. Osmanlı’dan Cumhuriyet’e miras kalan bir Devlet Sınıfı direnişi var. Statüko deyince bundan hemen sadece belirli kesimleri, askeri, yargıyı, CHP li bürokratları falan anlamayalım. Varolan eski düzen içinde belirli bir konuma-fonksiyona ulaşmış bütün kesimleri kapsıyor bu. “Aydınından” “sanatçısına”, MHP li milliyetçiden Erbakancı dincisine kadar bütün bu kesimlerin hepsini birden kapsıyor. Hatta bunlara eski türden o “solcular” da dahil. Onların da bir fonksiyonu var bu statükonun içinde “karşıt güçler” olarak. Değişim bunların hepsini birden etkiliyor ve dikkat edin toplum değiştikçe statükoyu oluşturan bütün bu kesimlerin hepsinin birden varoluş koşulları tehlikeye giriyor. Eski toplumun içinde 20.yy dan kalma bir solculukla bir yere varamazsın artık bu çıkıyor ortaya. Ne olacak o zaman buna karşı direniyor o eski “ilericiler” de. Batılılaşma sürecinin ürünü olan, bu topluma yabancılaşmış o eski tip “aydınlara” da yer kalmıyor artık bu süreçte, onlar da direniyorlar. Ve bir bakıyorsunuz ki, ilk bakışta birbiriyle hiç alakası olmayan insanlar, örgütler aynı noktada değişime karşı birleşiyorlar.

İşte, Ak Parti ve Erdoğan olayının özü budur. Bu değişim özünde bir kapitalistleşme olayıdır. Dün Menderes bu yüzden hedef tahtasındaydı, bu nedenle astılar onu. Ve değişimi durdurabileceklerini sandılar. Sonra Demirel çıktı ortaya. Önünde ipe çekili bir Menderes tablosuyla. Adamlar “Çankaya Protokolü” adı altında imzasını alarak mücadele ediyorlar siyaset yapmasına. Ne diyorsunuz siz!.Türkiye’de siyaset kelle koltukta yapılıyor! 12 Marta gelirken kime karşı sokaklara dökülmüştük bizler?. Morrison Süleyman lafları hala kulaklarımızda!. Niye? Çünkü o da-Demirel de-o zaman üretici güçlerin büyümesinden yana

bir politika izliyordu. 12 Marta gelirken %7,5 büyüyen bir Türkiye vardı ortada⁸. Ne oldu sonra, 12 Mart geldi hepsi bitti. Menderes'i diktatörlükle suçlayarak astılar. Demirel'i ise "yollar yürümeyle aşınmaz" dediği için fazla demokrat bularak eleştirdiler!. Yani ne yapsan boş!. Ve adam da korktu sonunda gitti teslim oldu, bugün kendi düşmanlarının saflarında.

Özal'la dışarıya açıldı Türkiye. Anadolu kapitalistleri de dışarıya mal satarak böylece gelişebilme-büyüme imkânını buldular. O dönemde statükonun henüz daha iktidarı kaybetme korkusu olmadığı için, yani devlet şu ya da bu şekilde ellerinde olduğu için TÜSİAD cı burjuvaziyle Anadolu burjuvazisini bir araya getirebiliyordu Özal. Ama sonra ne oldu, palazlanan Anadolu burjuvazisi siyasette de ağırlığını ortaya koyunca araları açıldı. Ama artık geriye döndürülemez bir süreçti bu. Globalleşme süreciyle bütünleşmişti Türkiye. Ve ancak demokratikleşerek-şeffaflaşarak global sermayeyi kendisine çekebilirdi. Ancak içerde üretici güçleri geliştirerek global pazarlarda söz sahibi olacağını gören burjuvazi, bunun yolunun da demokratikleşmeden geçtiğini anlamakta gecikmedi. Olay bu kadar basittir. Bir AK Parti, Erdoğan olayının diyalektiği de budur. Yani Erdoğan ve AK Parti, örneğin bir Kürt Sorununu herşeyden önce kendi çıkarları gereği çözmeye mecburdurlar. Kürtleri sevseler de sevmeselerde böyledir bu. Çünkü başka türlü dünya pazarlarında söz sahibi olamazlar. Başka türlü üretici güçleri geliştiremezler, varolamazlar.

Dikkat ederseniz bütün bunlar aşağıdan yukarıya doğru gelişen süreçler. Yani öyle yukardan aşağıya doğru topluma dayatılan şeyler değil. Bir toplumsal durumdan bir başka duruma geçiş, yani devrim dediğimiz olay her toplumun kendi tarihsel gelişim süreci içinde onun diyalektiğine tabi olarak gerçekleşiyor.

Soruyorum size şimdi, Kürt sorununu çözümü Tayyip Erdoğan'a mı bağlıdır. Yeni bir anayasaya sahip olmamız Erdoğan'a mı bağlıdır? Yani Erdoğan isterse Kürt sorununu hemen çözebilir mi! Ya da o isterse hemen istediği gibi yeni bir anayasa yapabilir mi? Eğer böyle düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. Toplumsal sorunlar böyle iradi-ittihatçı-pozitivist yöntemlerle çözülmezler. Çözmeye kalkarsanız da elinize yüzünüze bulaştırırsınız zaten. Bakın yakın tarihimiz bunun örnekleriyle dolu. Alın 1908'i, ne oldu?. "İttihatçılar burjuva devrimi yaparak" iktidarı aldılar öyle mi!. Sonra? Koskoca bir Osmanlıyı batırdılar. Sadece Ermeniler değil, milyonlarca Türk, Kürt de öldü gitti bu arada! Devrimmiş! Öyle ittihatchı çocuk oyuncağı değildir devrim. Hem sonra devrimi öyle "devrimciler" falan yapmazlar! Devrimi hayatın içindeki gerçek insanlar yaparlar! Öyle "profesyonel devrimcilerin" yaptıkları devrimleri çok gördük biz!..

Sonra, nedir sizin bu içki sorununuz bunu da anlamıyorum ben!. Bir yanda Kürt sorunu, yeni anayasanın hazırlanması sorunu gibi halledilmesi gereken büyük problemler varken ortada, tutturuyorsunuzda illa bir içki sorunu!. Neymiş, yaşam tarzları tehlike altındaymış! Hem sonra içkiyi falan yasaklayan da yok ki. AK Parti ve Erdoğan muhafazakar, içki karşıtı olabilir bu onların kendi görüşleri. Adam açık açık söylüyor. Ben böyle düşünüyor olabilirim ama asla bu düşüncemi başkalarına dayatmak gibi bir tutum içinde olmayacağım diyor. Yapılan yeni bir şey de yok aslında. Belirli düzenlemeler getiriliyor. Avrupa'da ve Amerika'da da var bunlar. Bir İsveçe gidin bakalım da görün alkol sorunu ne imiş! Ayrıca bu düzenlemeler yanlış da olabilir. O zaman da tutarsın eleştirirsin bunu. Heykel meselesinde de öyle, beğenmiyorsan eleştir. Ama sizinki eleştiri değil ki! Siz bir kaç pire var diye bütün bir yorgani yakmaya çalışıyorsunuz.

Ya o 12 Eylül Referandumu'yla getirilen anayasaya bireysel başvuru hakkına karşı çıkmak neyin nesi? 12 Eylül Referandumu'nun belki de en önemli maddesiydi bu. Ve statükonun bütün karşı koymalarına rağmen bunun için "evet" denildi 12 Eylülde. Yargı diktatörlüğüne karşı demokratik hakların bir güvencesi olduğu için "evet" denildi. Siz de üstelik "yetmez ama

⁸ Demirel şimdi saf değiştirdi, karşı tarafa geçti diye tarihi yeniden yazmaya kalkmayalım!. Onun deyişimiyle "dün dündü, bugünse bugündür"!..Bu konuda, henüz okumamış olanlara Hasan Cemal'in kitabını öneririm.."Cici demokrasi" falan diye dalga geçerken 12 Mart'tan sonra hepimiz çok aradık o Demirel demokrasisini!..

evet” diyerek daha da ilerisini talep ettiğinizin altını çizdiniz. Ne oluyor şimdi bu maddeye karşı çıkmak!. Bahanelere bakın: Neymiş efendim, böyle bir başvuru anayasa mahkemesini esas hakkında incelemeye sokarmış! Hoppala! Ne alakası var bunun. O, parlamentonun kabul ettiği yasalarla ilgili bir konu. Yani anayasa mahkemesi parlamentonun kabul ettiği yasaları ancak usule uygun olup olmadığına bakarak şeklen denetleyebilir. Bu başka birşey! Sonra diyorlar ki, eğer bireysel başvuru hakkı olursa anayasa mahkemesi yargıtayın da üstünde ikinci bir temyiz mahkemesi haline gelirmiş. Oynayamayan gelin yerim dar dermiş hesabı, bahane uydurmaya çalışıyorlar! Hiç alakası yok. Adam hırsızlık yapmış, ya da cinayet işlemiş veya ırza geçmiş tutupta kendisine verilecek cezanın anayasaya aykırı olduğunu iddia edecek hali yok ya böyle birinin. Olsa bile, yani bireysel başvuru hakkını kullanarak anayasa mahkemesine başvursa bile anayasa mahkemesi böyle bir başvuruyu kabul edebilir mi! Ne kalıyor o zaman geriye. Diyelim ki bir yazara fikir özgürlüğüne aykırı olarak ceza verildi, ya da birine işkence yapıldı vb. bu durumda anlam kazanıyor bireysel başvurunun önemi. Ve sen de buna haklı olarak 12 Eylül de “evet” demişsin. Şimdi ne oluyor bu kem küm etmeler! AK Partiye kızacağız derken Yarsavcılarla aynı türküyü söylemeye başlamayalım ayıp oluyor!..

ASIL SORUN NEDİR BİLİYORMUSUNUZ..

Asıl sorunumuz tarih bilincinin eksikliği sorunudur. Ama bununla sadece “liberalleri” kastetmiyorum ha; bütünüyle, batıcı-laikçi-beyaz Türk kesimden İslamcı “muhafazakar” kesime-CHP’ lisinden AK Parti’lisine kadar bütün sınıf ve tabakalarıyla Türkiye toplumu tarih bilinci dumura uğratılmış-daha başka bir deyişle de hafızası kaybettirilmiş, ya da belirli travmalarla bilinci saptırılmış- bir toplumdur. Bu sitenin “Çalışmalar” bölümündeki 7. Çalışma sırf bu konuya ayrılmış bulunuyor. Aslında tartışmalar asıl bu konu üzerinde yoğunlaşsa ne iyi olurdu..

1-Bugün “beyaz Türk”, ya da “batıcı-laikçi”, “ulusalcı” dediğimiz kesim, III.Selim-II.Mahmut dönemlerinden itibaren, “batılılaşp merkezileşerek devleti kurtarma” adı altında başlatılan ve geliştirilen-günümüze kadar gelen- bir kültür ihtilalinin ürünüdür. Sistemin kimliğini oluşturduğu İslamla yoğrulmuş geleneksel kültürünü-bilgi temelini, bütün geri kalmışlığı ve devletin içine düştüğü aczi ona yükleyerek inkâr eden, müthiş bir aşağılık kompleksi içinde Batı’ya sığınarak, Batı kültürünü-Batı toplumlarının tarihsel evrimi süreci içinde ortaya çıkan bilgi temelini alıp bunu Türkiye toplumuna yukardan aşağıya doğru devlet zoruyla monte etmeye-kabul ettirmeye çalışan bir kültür ihtilalinin-emperyalizminin ürünüdür bunlar; **Devletçi ideolojinin batıcılıkla soslanmış ulusalcı ürünleridir. Kavanozda yetiştirilmiş bu kesim için tarih bilinci kendine ait ne varsa bunu kötülemeye ve garip bir Batı hayranlığına dayanır⁹. Referans noktaları daima Batı’dır. Batı’lı kavramlarla düşünürler, hareket ederler. Örneğin, toplumdan, toplumsal sınıflardan, sınıf mücadelesinden bahsederken bile kafalarındaki toplum örneği daima Batı’lı normlara uygun bir toplumdur. Kendi toplumlarına paraşütle indirilmiş turistlere benzer bunlar. Yerli halkla aralarında kültürel bir uçurum-yabancılaşma vardır. Bunlar için kimliğini geleneksel kültürün normlarıyla oluşturmaya çalışan halk “gerici-sağcı”, kendileri ise “solcu-ilerici”dir. Bunların tarihe, topluma, toplumsal evrim sürecine bakışlarının özü budur.**

Aslında herşey aynen Osmanlı modelinin bir kopyası gibidir bunlar için. Osmanlının devletçi elitlerinin yerini daha sonra bu batıcı elitler almıştır o kadar. Bunun dışındaki halk ise Osmanlının Reaya’sı gibidir bunların gözünde. Ve bu yapı-statüko, kapitalizmin gelişme süreci o “gerici” “Reaya’nın” gözünü açana kadar da böyle sürüp gitmiştir. Şimdilerdeki çatışma da buradan kaynaklanıyor zaten. Aslında eskiden beri varolan çelişkiler altta güreşenlerin “yeter artık biz de varız” demeye başlamalarına paralel olarak suyun üstüne çıkıyor o kadar.

⁹ Ama bunlar, paradoksal bir şekilde, aynı zamanda da Batı düşmanı ulusalcılardır da!..

2-Ama tarih bilinci karartılan sadece batıcı-laikci bu beyaz Türkler midir? Hayır! Kültür emperyalizmine karşı kendi kimliğini oluşturan geleneksel değerleri koruyacağım derken halkın bilinci de köreltilmiştir bu arada. Tarih bilincimizin batıcı Jöntürklerle-İttihatçılarla-Abdülhamit ideolojisinde somutlaşan gelenekselciler arasında sıkışıp kalmasının nedeni budur. Kendisine empoze edilen yabancı bir kültüre-yaşam tarzına-ideolojiye karşı kendi değerlerini savunma telaşına düşen geniş halk kitlelerinin reaksiyonu bu sefer de II.Abdülhamit'in temsil ettiği geleneksel Devletçi ideolojinin çıkmazına saplanmıştır. Devletçi beyaz Türk ideolojiye karşı mücadele ederek ayakta kalmaya çalışan Anadolu burjuvazisinin çelişkisi de budur işte. Batıcı-Devletçi beyaz Türk egemenliğine karşı ideolojik mücadele ortamında geleneksel devletçi değerlere sahip çıkarak ayakta kalabilmeye çalışan bu kesim de yakın zamana kadar kendine özgü bir sentez, dünya görüşü yaratamamıştır. Bugün gündemde olan televizyondaki bir diziden (Kanuni-Hürrem Sultan..) dolayı çıkan tartışmaların kaynağı da budur zaten. Bir yanda Osmanlıyı, geleneksel toplumu kötülemeye çalışan batıcı "aydın" ideolojisi, diğer yanda da buna karşı olacağım derken gene Devlete sığınmayı bir şey zanneden "muhafazakar" tepki!. Bir yanda Osmanlıyı kötülemeye çalışan Kemalist işgüzarlar, diğer yanda ise buna karşı gene Devletçi düzeyde kalan bir reaksiyon..Halbuki neyi savunuyorsun sen!. Senin soyunu sopunu kurutmuş o devlet!. Kendi tarihine sahip çık bu doğru ama bunu yaparken seni tarih boyunca yok farzetmiş, cepheden cepheye süreceği zaman hatırlamış olan o devlet anlayışına ne sahip çıkıyorsun¹⁰!

Aslında çok ilginç bir tarihimiz var bizim. Hele şu II.Abdülhamid olayı başlıbaşına bir inceleme konusu. Batılı ülkelere ve Rusya'ya karşı devleti ayakta tutma mücadelesi veren Abdülhamid, diğer yanda da Jöntürkler-İttihatçılar aracılığıyla yürütülen bir kültür ihtilaline karşı koyabilmek çabası içindedir. Ama onun da gene amacı devleti kurtarmaktır. Onun Müslüman Osmanlı kimliği yaratma çalışmasının özü de budur. Bu arada gayrimüslim kesim artık kendi başının çaresine bakma telaşındadır. Müslüman orta sınıf ise (Jöntürkleri destekleyen Selanik burjuvazisi hariç) Abdülhamid'in peşine takılmış durumdadır. Onlar için Abdülhamit bir tür Osmanlı Deli Petro'sudur, yukardan aşağıya doğru kapitalistleşmenin Osmanlı'ya-kendine özgü lideridir. Sonra tabi bu model başarıya ulaşamaz. 1908 de Jöntürk Devrimi" olur. Devlet parçalanır. Yeni devlet-Cumhuriyet başlangıçta bir koalisyonudur adeta. Jöntürk+Müslüman orta sınıf koalisyonu. Ama sonra işler değişir. 1924' ten itibaren Jöntürk kanadı üste çıkar ve Cumhuriyet bir tür Jöntürk cumhuriyeti-diktatörlüğü- haline gelir. Müslüman orta sınıf gene altta güreşmek zorunda kalacaktır. Bu yüzden onlar, Cumhuriyet döneminde de, baskı altında olmanın neden olduğu reaksiyoner bir psikoloji içinde bir türlü kendi bağımsız dünya görüşlerini-aydınlarını üretmezler-yetiştiremezler. Bir sapmaya karşılık başka bir saplantının sınırları içinde kalırlar.

Aslında yakın zamanlarda gerçekleşen "liberaller" Anadolu burjuvazisi ittifakı bu soruna neşter atıyordu bir yerde. Anadolu burjuvazisi, "liberallerin" beyaz Türk-devletçi ideolojiye karşı çıkışlarında-Ahmet Altan'ın o cesur yürek ataklarında- şimdiye kadar baskı altına ifade edemediği kendi duygularını özlendiklerini buluyordu. Bir tür ideolojik önder, yol gösterici haline geliyordu "liberaller" onlar için. Ama olmadı, olamazdı da zaten. Her rüya gibi bunun da bir sonu vardı. Çünkü öyle rüya görerek olmuyor bu işler!. **Kendi bilincini temsil eden kendi aydınını kendin yaratacaksın. Bunun da yolu kendi tarihine hesaplaşmaktan geçiyor. Bu nedenle ben diyorum ki, "evet Menderes'ten Erdoğan'a, ama arada bir de Demirel var, Özal'ı da atlama tabi"!**..Ama bu da yetmez!. Menderes'e nasıl gelindi. Ondan öncesinde neler vardı. Kendi köklerini ta en başa dönerek araştırcaksın. Serbest Fırka'dan İlk Meclisteki II.Gruba kadar. Sonra, daha gerilere giderek 16.yy ın ortalarından itibaren başlayan Osmanlıdaki yapısal değişime yoğunlaşcaksın. Kendi tarihsel kökenlerinin-Müslüman orta sınıfın nasıl şekillendiğini araştırcaksın. Bunların devletle olan mücadelesini adım adım izleyerek kendini bulmaya çalışcaksın. Yoksa öyle devletçi ideolojinin bir biçimine karşı çıkarken başka bir biçiminin peşine takılarak modern burjuvazi haline gelinemez! Gayrimüslim orta sınıfla olan rekabetten dolayı, onlarla devlet arasındaki çelişkide, Müslümandır diyerek devlete sahip çıkmanın belki o zamanlar bir mantığı vardı.

¹⁰ Bu eleştiri de demokratça çıkışlarına çok değer verdiğim Arınç'a!..

Ama Şimdi işler öyle değil artık. Antika devletten devletçiliğin bütün o ideolojik kalıntılarından arınmadan modern bir dünya görüŐüne kavuŐamazsınız.

“Türkiye yeni Osmanlı politikası izliyor” diyenlere karşı Davutoğlu’nun verdiği cevaplar çok doğru. Ama bunlar pratikten gelen doğrular. Türkiye artık bu kadarıyla yetinemez, tarihin derinliklerinde kaybolan kendin olma bilgisini-bilincini yeniden üretmesi gerekiyor Türkiye’nin. Yeni Türkiye’nin Osmanlı’ya ve Cumhuriyet’e sahip çıkarken onların diyalektik inkarı olduğunu-bir sentez olduğunu da ortaya koyabilmesi gerekiyor..

SONUÇ

“Liberaller” Şöyle dedi, “liberaller” böyle dedi! Kimdir bu “liberaller” denilenler? Dikkat edin bunların hepsi bizim kuŐaktan (68’li). Bir kısmı “sol”-Jöntürk, bir kısmı da “sağ” Jöntürk kökenli aydınlar bunlar. İki kültürün, iki bilgi temelinin, iki tarihin, kısacası iki toplumun, hem birarada, ama hem de kıyasıya birbiriyle çatıŐarak yaŐadıęı-varolduğu bir lke Türkiye. Toplumsal bir kimya laboratuvarı adeta. Siz buna bir de toplumun kendi kendini üretmesi sürecini, bu sürecin sancılarını da eklerseniz olağanüstü bir durum çıkıyor ortaya. Yani bugün Türkiye’de yaŐananlar sadece iki kültür arasındaki, yerli olanla ithal malı olan arasındaki bir çeliŐki-çatışma değil, aynı zamanda yeniyile, geliŐmekte olanla eski arasındaki bir çatışma da..öyle ki, sınıf mücadelesinin kültürel farklılıklardan doğan çatıŐmalarla renklendiği, daha da karmaŐık hale geldiği bir tablo var karŐımızda. Belki de dünyada başka hiçbir ülkede göremeyeceğimiz bir süreç bu. Olup bitenleri açıklamaya çalıŐırken zorluk çekmemizin nedeni de bu olsa gerek. Ama karamsar olmaya hiç gerek yok diyorum ben, gece ne kadar karanlıksa ay da o kadar parlak doęarmıŐ. Böyle durumlarda hep o 73 Martını düŐünürüm!. Tek başına o karanlığa karşı durmaya çalıŐtıęım ortam gelir gözümün önüne. Sonra da derim ki, “bak nereden nereye gelindi, biraz daha sabır”!..Ben kendimden biliyorum. Tam otuz yıl savaŐtım kendi içimde o ideolojik duvarları yıkabilmek için..Kolay değil. Bu nedenle bugün “liberaller” denilen arkadaŐları da anlıyorum. AŐaęı tkrseler sakal, yukarı tkrseler bıyık! Bir yanda “sol”-beyaz Türk mahalle baskısı, aforoz edilme endiŐesi, diğer yanda ise hayatın gerçekleri. İki duvar arasında sıkıŐmıŐ durumdalar. Bir o taraf çekiyor onları kendisine bir bu taraf. Ama gidecek başka yerleri yok! Yumurta atan çocuklara özenerek bazan öyle nostaljik ıkıŐlar yapsalar da sonunda yüzlerini ileriye dönmek zorundalar!. Kürt milliyetliliğine yaslanmak da kurtarmaz artık bu saatten sonra.! Yani, geriye dönerek aynı kulvarda koŐmaya devam edemezler!. Tek yol var önlerinde, o da Şimdiye kadar olduğu gibi yeni Türkiye’nin yanında yer almak. Şu sıra, “koparın artık Şu beyaz Türk zincirlerinizi” demekten başka söyleyecek bir Şey yok elbet, ama bekleyeceğiz! Bu ara burda (Almanya’daki Türk kanallarında) bir reklam var Televizyonda, ona atfen diyorum ki “sonra zlrsnz”!..